

Καλήβρυτα

Τόπος θυσίας, τόπος ανάπτυξης

Κείμενο - φωτο: ΣΠΥΡΟΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΤΟΣ

Η μαρτυρική πόλη των Καλαβρύτων.

Ο δρόμος φιδосκαρφλώνει, σχεδόν παράλληλα, πάνω από το φαράγγι του Βουραϊκού. Δροσερά πλατάνια, ελιές και εσπεριδοειδή, δίπλα σε ανήσυχα βουερά νερά χαμηλά και ψηλότερα πεύκα και κεφαλλονίτικα έλατα είναι τα θεμελιώδη συστατικά αυτής της διαδρομής προς τη μαρτυρική κωμόπολη των Καλαβρύτων.

Σε υψόμετρο 924 μέτρων, κολλημένο σαν όστρακο στα τεφροκόκκινα βράχια, κρέμεται πάνω από το άνοιγμα του φαραγγιού το μοναστήρι του Μεγάλου Σπηλαίου. Σε καθηλώνει η εικόνα του καθώς ανηφορίζεις στις πλαγιές του Χελμού. Το Σπήλαιο του τσιμέντου και της δουλεμένης πέτρας. Ο θεόρατος βράχος, κομμένος θαρρείς με το μαχαίρι ανεβάζει την ψυχή του προσκυνητή μέχρι τον ουρανό, ενώ η πρασινάδα των γιγαντόκορμων πλατανιών και των άλλων δέντρων που απλώνονται στη βάση του απαλύνουν την αγριάδα. Η αρχιτεκτονική του μοναστηριού είναι ακανόνιστη, αλλά συγχρόνως γραφικότερη. Το μεγαλύτερο μέρος του είναι φωλιασμένο μαζί με την εκκλησία του μέσα στο σπήλαιο. Μια βαθιά καμάρα, πλακοστρωμένη και κρύα, οδηγεί σ' ένα θολωτό διάδρομο γεμάτο τοιχογραφίες. Στο βάθος του βρίσκεται η μικροσκοπική εκκλησία που είναι αφιερωμένη στην Παναγία τη Χρυσοσπηλιώτισσα. Την επιβλητική και απόκοσμη όψη του επταώροφου σημερινού κτίσματος ολοκληρώνουν τα κελιά των μοναχών, που εξέχουν από τα τοιχώματά του σαν περιστεριώνες. Η μονή ιδρύθηκε στις αρχές του 4ου αιώνα. Οι μοναχοί διηγούνται ότι ιδρύθηκε από δύο αδέρφια μοναχούς από τη Θεσσαλονίκη, το Συμεών και το Θεόδωρο. Κατά τη διαμονή τους στα Ιεροσόλυμα είδαν μια νύχτα στον ύπνο τους τη Θεοτόκο και άκουσαν να τους διατάζει να ταξιδέψουν στα «ενδότερα της Αχαΐας», όπου επρόκειτο να βρουν μια εικόνα της Παναγίας και στο μέρος εκείνο να χτίσουν μονή. Από την Παλαιστίνη ήρθαν στο Άγιο Όρος και πεζοπορώντας έφθασαν στο Ρίο και από εκεί στο Αίγιο, απ' όπου προχώρησαν στο εσωτερικό της Αχαΐας. Εκεί, προβληματισμένοι για το πού να κατευθυνθούν, καθοδηγούνται από άλλο όνειρο να συναντήσουν τη νεαρή βοσκοπούλα που θα τους οδηγήσει. Πράγματι, δίπλα στο Βουραϊκό, συνάντησαν τη βοσκοπούλα με το όνομα Ευφροσύνη, που αμέσως τους αναγνώρισε και τους προσφώνησε με τα ονόματά τους. Τελικά τους οδήγησε στο Σπήλαιο του «Ψηλού Σταυρού» και δίπλα σε μια πηγή βρήκαν την εικόνα της Θεοτόκου. Στο σημείο αυτό είχε οδηγηθεί η Ευφροσύνη από έναν τράγο του κοπαδιού της που ερχόταν εδώ για να δροσιστεί. Αμέσως οι μοναχοί παρέλαβαν την εικόνα και καθάρισαν διά πυρός το Σπήλαιο από το δράκο που κρυβόταν εκεί, όπως αναφέρει η παράδοση και στη συνέχεια τα δύο αδέρφια μόνασαν εδώ μαζί με την Ευφροσύνη. Η εικόνα αυτή της Παναγίας, φτιαγμένη από κερί και μαστίχα, αποτελεί το σπουδαιότερο ιερό κειμήλιο του μοναστηριού. Στη μακραίωνη ιστορία του η μονή καταστράφηκε πολλές φορές. Στα νεότερα χρόνια καταστράφηκε εντελώς από πυρκαγιά το 1934. Τέλος στις 14 Δεκεμβρίου 1943, οι Γερμανοί κατακτητές, αφού σκότωσαν τους υπερήλικες μοναχούς που δεν μπορούσαν να φύγουν από το μοναστήρι, το λεηλάτησαν και το έκαψαν. Σήμερα η μονή του Μεγάλου Σπηλαίου, με το ιστορικό του ενδιαφέρον και τα πολύτιμα κειμήλιά του, αποτελεί ξεχωριστό τόπο ιερού προσκυνήματος και φυσικού κάλλους.

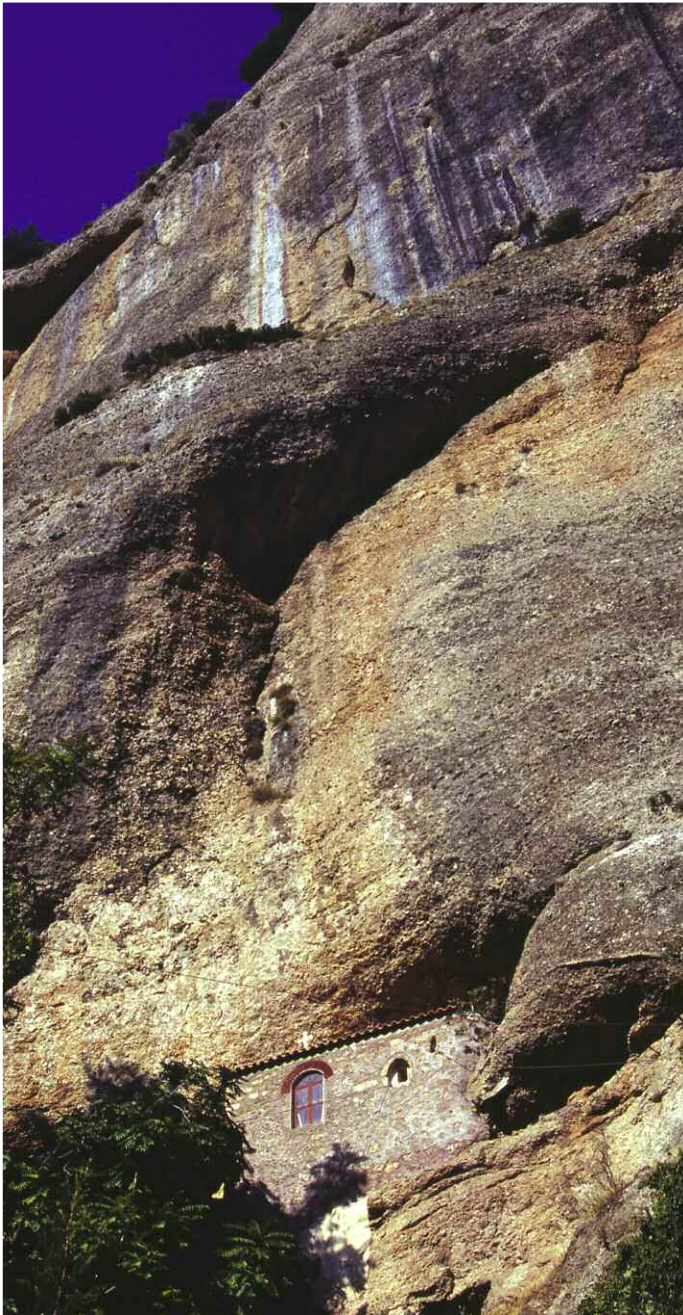
Αφήνοντας πίσω το Μέγα Σπήλαιο, ο αυτοκινητόδρομος κατευθύνεται σύντομα στην ιστορική κωμόπολη των Καλαβρύτων. Σε υψόμετρο 750 μέτρων, στις κατάφυτες πλαγιές του Χελμού είναι κτισμένα τα Καλάβρυτα.

Ο τόπος της θυσίας.

Σε τούτο το εκκλησάκι της Αγίας Λάρας υψώθηκε το Λάβαρο της επανάστασης του 1821.

▲ Το χιονοδρομικό κέντρο διαθέτει σήμερα 12 πίστες όλων των κατηγοριών.

◀ Κτίρια του Μεγάλου Σπηλαίου φωλιάζουν στα απόκρημνα βράχια.

Το χιονοδρομικό κέντρο άρτια εξοπλισμένο κάθε χρόνο προσελκύει και περισσότερους λάτρεις των χειμερινών σπορ.

Στο βάθος, οι γυμνές κορυφογραμμές παραμένουν λευκές από το χιόνι μέχρι και το τέλος της άνοιξης. Τα Καλάβρυτα χτίστηκαν κοντά στην αρχαία πόλη Κύναιθα. Το 220 π.Χ. οι Αιτωλοί κατέστρεψαν και κυρίευσαν την Κύναιθα, ακολούθησε επιδρομή του Φιλίππου Ε΄ της Μακεδονίας και μεταγενέστερα λεηλατήθηκε από Γότθους και Σλάβους. Το όνομα Καλάβρυτα -κατά παραφθορά του «Καλαί βρύσεις», γιατί στην περιοχή υπάρχουν άφθονες δροσερές πηγές- αναφέρεται για πρώτη φορά επί Φραγκοκρατίας, που υπήρξε έδρα βαρονίας. Στη συνέχεια, με τη βοήθεια του Μυστρά πέταξαν το φράγκικο ζυγό και η περιοχή περιήλθε στην κηδεμονία των Παλαιολόγων. Το 1460 παραδόθηκε το φρούριο των Καλαβρύτων, μετά από γενναία αντίσταση, στους Τούρκους. Στη μεγάλη επανάσταση του 1821 εδώ ακούστηκαν οι πρώτοι πυροβολισμοί και η πόλη κάηκε δυο φορές από τους Τούρκους. Όμως, η συγκλονιστικότερη και οδυνηρότερη στιγμή της ιστορίας των Καλαβρύτων γράφτηκε στα νεότερα χρόνια. Στη γερμανική κατοχή τα ηρωικά Καλάβρυτα γνώρισαν τη μεγαλύτερη τραγω-

δία από κάθε άλλη ελληνική περιοχή. Οι Γερμανοί κατακτητές, αποφασισμένοι να σταματήσουν κάθε εξέγερση των Ελλήνων, έστειλαν ισχυρές δυνάμεις στην ορεινή Αχαΐα. Το πρωί της 13ης Δεκεμβρίου 1943 ειδοποιήθηκαν όλοι οι κάτοικοι, κάθε ηλικίας, να συγκεντρωθούν στην πλατεία της πόλης. Εκεί ξεχώρισαν όλους τους άντρες και τους οδήγησαν κοντά στο νεκροταφείο και με διαταγή του φρούραρχου Τέννερ οι Γερμανοί στρατιώτες τούς εκτέλεσαν. Το φοβερό και απάνθρωπο αυτό έγκλημα ολοκληρώθηκε με το κάψιμο των περισσότερων σπιτιών και γενικότερα με την καταστροφή της πόλης. Όμως εκείνο το πρωινό της 13ης Δεκεμβρίου παραμένει ανεξίτηλα χαραγμένο στη μνήμη των Καλαβρυτινών για την αγριότητα της ανθρώπινης φύσης. Το μεγαλόπρεπο ιστορικό μνημείο που ανεγέρθηκε στον τόπο της θυσίας των αθάνατων Καλαβρυτινών ηρώων βρίσκεται εκεί για να θυμίζει πάντα στον επισκέπτη το συγκλονιστικό γεγονός και να διδάσκει στις επερχόμενες γενιές πανανθρώπινες αξίες και αρχές και να σφυρηλατεί ελεύθερους ανθρώπους

και συνειδήσεις. Σήμερα, η κωμόπολη, που κατοικείται πάνω από 2000 ανθρώπους, αποτελεί εμπορικό κέντρο στην περιοχή, καθώς είναι ένα πέρασμα από τη μια μεριά προς τη θάλασσα του Κορινθιακού, ανάμεσα στο Μέγα Σπήλαιο και τη χαράδρα του Βουραϊκού, από την άλλη μεριά προς την Αγία Λαύρα και προς τη βόρεια Αχαΐα και από μια τρίτη μεριά προς τα Ύδατα της Στυγός και την απόκρημνη Αρκαδία. Τα τελευταία χρόνια, τα Καλάβρυτα αναπτύσσονται γοργά σε ένα αξιόλογο χειμερινό τουριστικό θέρετρο. Το χιονοδρομικό κέντρο που λειτουργεί στις βόρειες πλαγιές του Χελμού σε υψόμετρο 1700μ. (Ξερόκαμπος) μέχρι 2340μ. (Νεραϊδόραχη) και διαθέτει σύγχρονες εγκαταστάσεις με 7 αναβατήρες και 12 πίστες όλων των κατηγοριών, προσελκύει όλο και περισσότερους λάτρεις των χειμερινών σπορ και θεωρείται ένα από τα πιο άρτια εξοπλισμένα κέντρα του είδους του. Στην ευρύτερη περιοχή του Χιονοδρομικού Κέντρου ενδιαφέρον παρουσιάζει η επίσκεψη στο νέο τηλεσκόπιο Αρίσταρχος, όπως και η διαμονή στο ορειβατικό καταφύγιο του Χελμού.

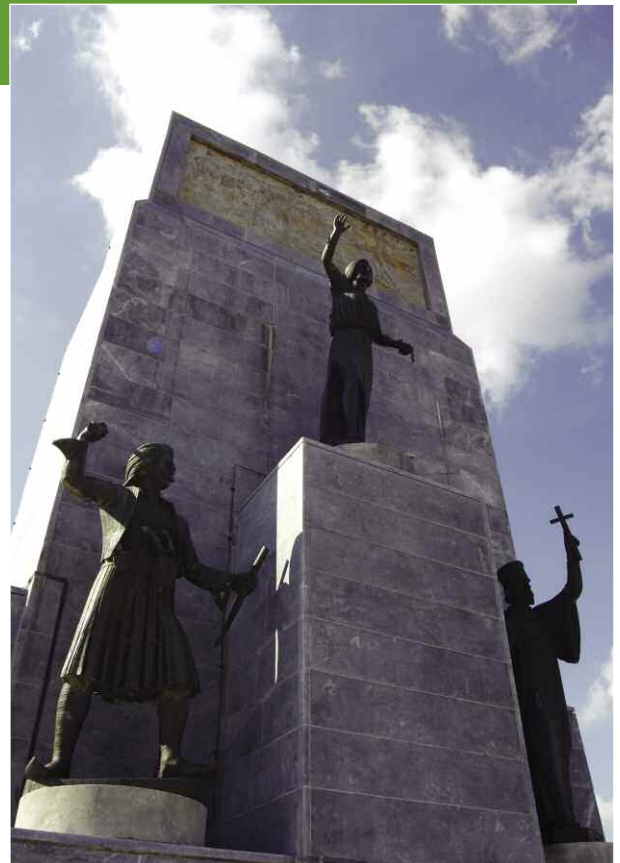

Μνήμες του ολοκαυτώματος της πόλης.
Γλυπτό στην αυλή του ιστορικού σχολείου των Καλαβρύτων.

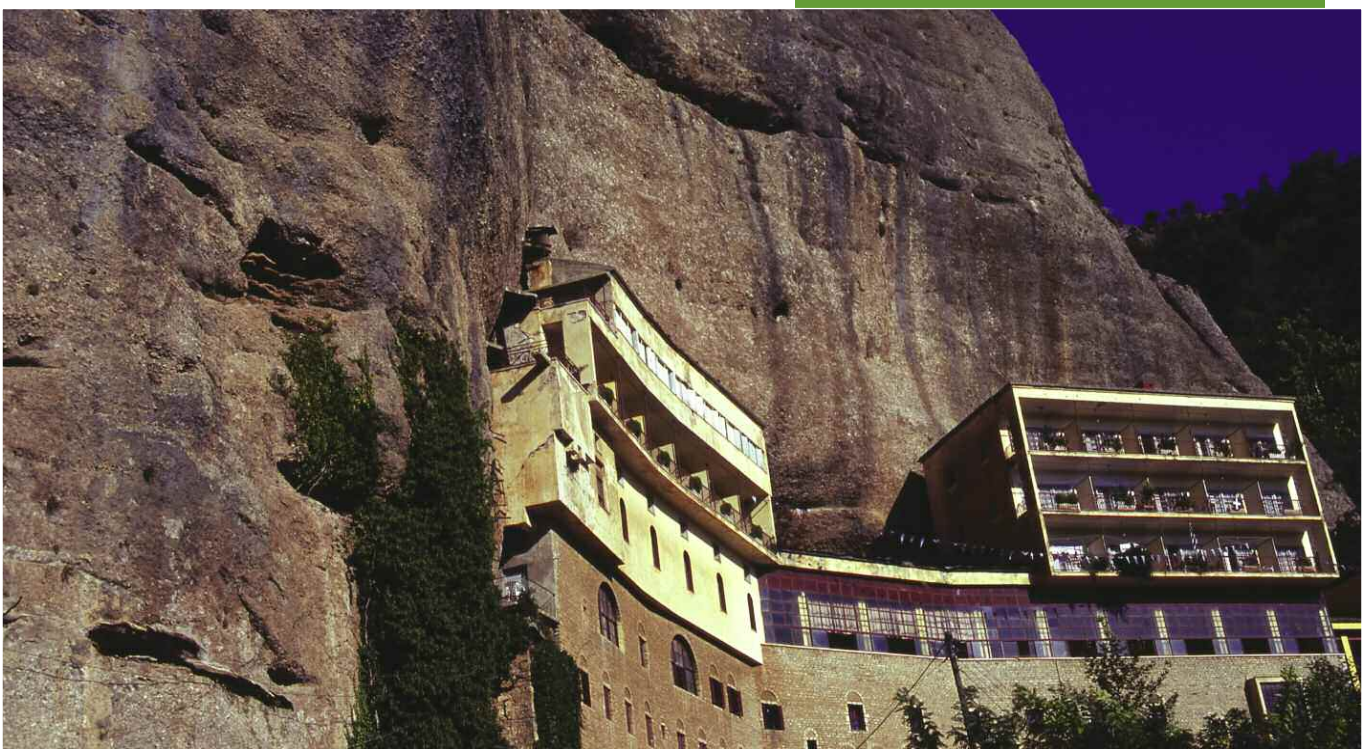
Κοντά στην Αγία Λαύρα βρίσκεται το μνημείο της Επανάστασης του 21.

Σε μικρή απόσταση από τη μαρτυρική κωμόπολη των Καλαβρύτων, πάνω σε χαμηλό ανασήκωμα του δροισιατικού βουνίσσιου κάμπου, μισοκρυμμένο σ' ένα δάσος σχίνων και σε συστάδες κυπαρισσιών και καρποφόρων δέντρων, βρίσκεται το μοναστήρι της Αγίας Λαύρας. Αποτελείται από ένα μεγάλο τετράγωνο τοίχων, τους οποίους διατρέχει μια μικρή υπόστεγη γαλαρία μέχρι τις πόρτες των κελιών. Στη μέση της αυλής βρίσκεται η εκκλησία, το καθολικό της μονής. Το μοναστήρι αυτό δεν είναι εκείνο που είδε τη συγκέντρωση των προσεστών και των ανθρώπων τους. Εκείνο κήκε από τον Ιμπραήμ πασά. Μονή σώζεται μέχρι σήμερα η όμορφη ιστορική εκκλησούλα του, που στέκει παράμερα με ίχνη της πυρπόλησής της από τους Τούρκους. Η ιστορία της μονής ξεκινά από το 961. Κτίστηκε από το μοναχό Ευγένιο, συνασκητή του Αγίου Αθανασίου του Αθωνίτη και ενός ακόμα μοναχού, που μαζί είχαν αρχίσει στο Άγιο Όρος την ανοικοδόμηση της Μεγίστης Λαύρας. Διαφώνησαν όμως οι δύο με τον Αθανάσιο και ο μεν ένας μετέβη στη Ρωσία, όπου ίδρυσε την περιώνυμη Μονή της Αγίας Λαύρας στο Κίεβο, ο δε Ευγένιος ήρθε στο Μωριά και στη θέση Παλαιομοναστηρο, που βρίσκεται 500 μέτρα από τη

σημερινή μονή, άρχισε να ανοικοδομεί τη μονή της Αγίας Λαύρας. Γρήγορα η μονή συγκέντρωσε μοναχούς απ' όλη τη χώρα, οι οποίοι έφτασαν τους 960 διαμένοντες κατά ομάδες σε καλύβια και κελιά. Στη σημερινή θέση μεταφέρθηκε το 1689. Τα ειρηνικά χρόνια της βυζαντινής αυτοκρατορίας διαδέχτηκαν οι φοβερές επιδρομές, εμπρησμοί, λεηλασίες και καταστροφές. Μεγάλη καταστροφή υπέστη στις 4 Μαΐου από τον Ιμπραήμ. Επανοικοδομήθηκε το 1828. Η κορύφωση της δοκιμασίας ήταν η 14η Δεκεμβρίου 1943. Την επομένη μέρα από τη συμφορά των Καλαβρύτων, οι Γερμανοί έφτασαν στο μοναστήρι. Οι μοναχοί μόλις που πρόλαβαν να κρυφτούν στο δάσος. Τρεις όμως παρέμειναν κοντά στο σοβαρά άρρωστο ιερομόναχο Ευθύμιο Χρυσανθακόπουλο. Δεν υποπτεύονταν ότι οι Γερμανοί ερχόντουσαν για να ολοκληρώσουν το αποτροπιαστικό τους έγκλημα. Οι επιδρομείς όμως έκαψαν τα κελιά και τις αποθήκες και εκτέλεσαν τους τέσσερις μοναχούς και τον υπάλληλο της μονής Παναγ. Μπράτσικα. Όμως η Αγία Λαύρα είναι το Μοναστήρι του Έθνους, γιατί από εδώ ξεκίνησε η επανάσταση του 1821. Έχει τη δόξα του εθνικού ορμητηρίου, το μεγάλο κύρος της αρχής για την κατάκτηση της ελευθερίας.

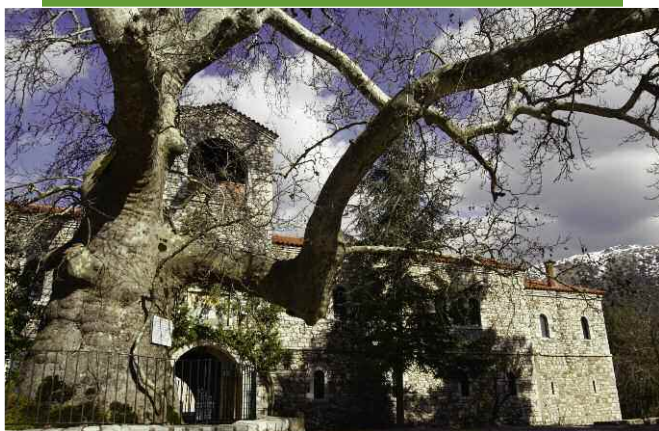
Κολλημένο σαν όστρακο στα τεφροκόκκινα βράχια το Μέγα Σπήλαιο.

Στις 21 Μαρτίου 1821, στα πλατώματα τούτα ο Μητροπολίτης Παλαιών Πατρών Γερμανός ευλόγησε τα όπλα και οι πρόκριτοι ορκίστηκαν στο Λάβαρο, κάτω από τον πλάτανο που και σήμερα στέκει και χαρίζει δροσιά.

Ο ταξιδιώτης θα περάσει και από τις δύο εκκλησίες, θα ζήσει τις ώρες της Επανάστασης στο μικρό μουσείο, με το Λάβαρο του αγώνα, το Ευαγγέλιο της Αικατερίνης Β', τα ιερά άμφια του 16ου περίπου αιώνα, που φόρεσε ο Παλαιών Πατρών Γερμανός την ημέρα της ύψωσης του Λάβαρου και τα άλλα πολύτιμα κειμήλια και τότε θα αισθανθεί πως βρίσκεται ανάμεσα στους περασμένους κόσμους των γενναίων μορφών του εικοσιένα. Και είναι σαν ένα φυσικό, αυτονόητο συμπλήρωμα το Ηρώο που ανυψώνεται στο διπλανό λόφο, κοντά στο μοναστήρι, τρόπαιο και εγκώμιο της θυσίας. Επιβλητικό και αρμονικό μνημείο της Μεγάλης Επανάστασης. Από την κορυφή του, το μάτι απλώνεται ανεμπόδιστα προς τους γύρω κάμπους και τα βουνά.

Ο επισκέπτης που θα περάσει από την περιοχή των Καλαβρύτων είναι αδύνατο να συλλάβει το πνεύμα και το ύψος του τόπου, αν χαρεί μόνο τις πλούσιες φυσικές ομορφιές και δε διατηρήσει τις ιστορικές αναμνήσεις που οδηγούν τα ιερά τούτα μέρη.

Μονή Αγίας Λαύρας.

▲ Το σπίτι της Αικατερίνης Παλαιολόγου σε κεντρικό δρόμο των Καλαβρύτων.

Οι λάτρεις του χιονιού χαίρονται με κάθε τρόπο τους χώρους του χιονοδρομικού κέντρου.

ΕΠΙΣΚΕΥΘΕΙΤΕ ΤΟ ΝΕΟ SITE ΤΗΣ polar ΚΑΙ ΔΙΑΒΑΣΤΕ:

Το profile όλων των εταιρειών

Άρθρα, αναλύσεις και τεχνικά θέματα

Συλλογή παπουτσιών : Όταν η τεχνολογία συναντά την αισθητική

140 χρόνια συνεχούς παρουσίας

Υψηλή ποιότητα για όλους

Γιατί είναι η καλύτερη κάλτσα

Τα μυστικά της αδιαβροχοποίησης